Tjørring Kirke

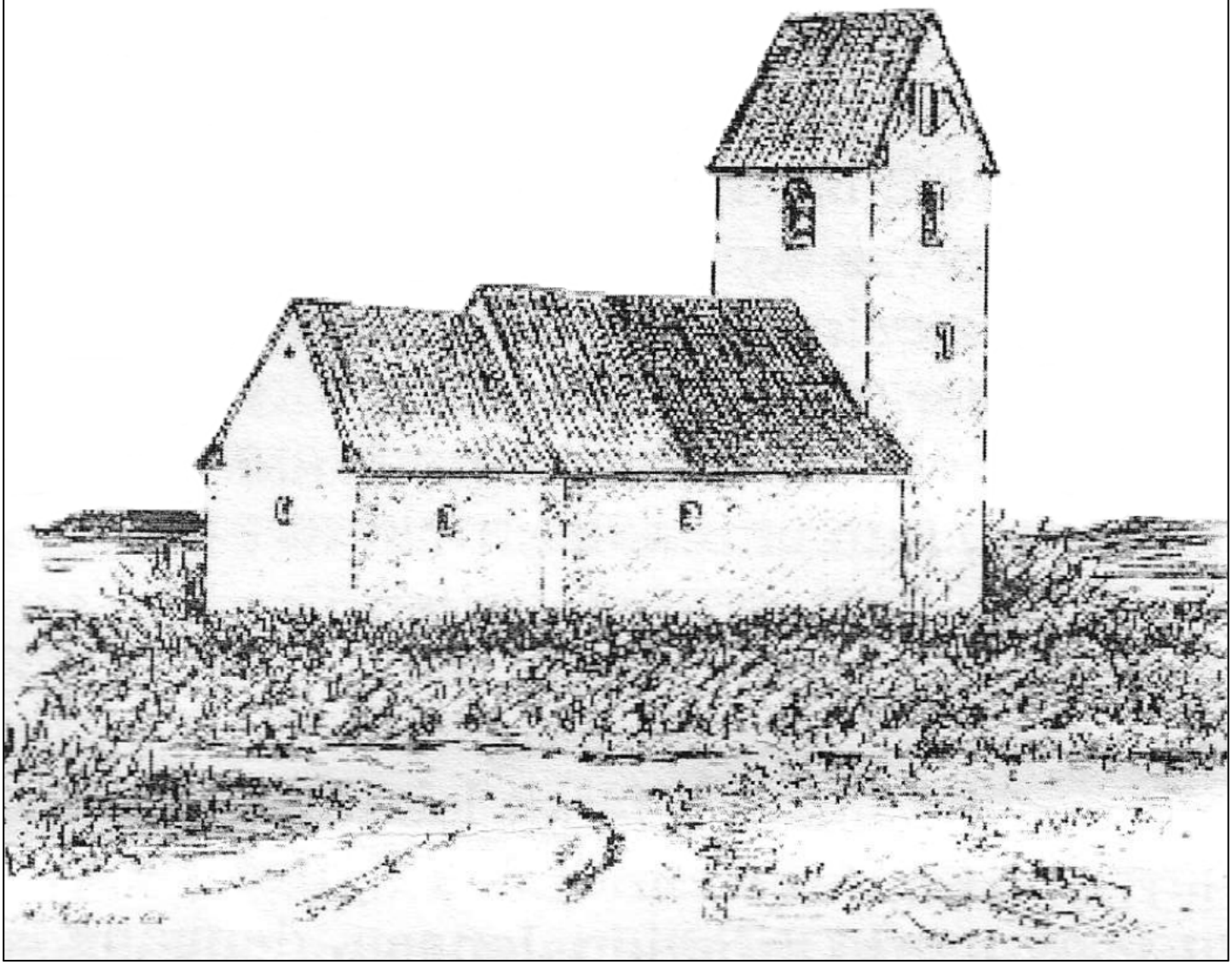

Tjørrings gamle kirke er fra den romanske periode. Opført af utilhuggede munkesten - oprindelig uden tårn, og våbenhus. I middelalderens seneste periode tilbygges kirken med et tårn mod vest - bygget i munkesten. Våbenhus mod syd - oprindelig i bindingsværk, fra ca. 1800 i røde mursten. Kirkens tag var oprindelig af bly - senere teglsten, for igen i 1956 at være blytækket.

Af kirkens oprindelige inventar, er der kun den romanske granit-døbefont uden udsmykning. En lille kirkeklokke fra 1475 har indskriften: " Jesus, Maria, Anna, Hr. Jacob, den hellige kirkes klokke".

Tjørring kirke blev i 1950 model for den typiske landsbykirke man ønskede, at opføre på Hjerl Hedes frilandsmuseum. Nationalmuseet stod for opmålingen og opførelsen af kirken - der blev indrettet med murede vægbænke uden stole og bænke og prædikestol.

Gud! skab i mig
et reent Hierte og fornye
Jeg er kom
men et Lys
til Verden
at hver den
som troer
paa mig,
ikke skal
blive i
Mørket
Joh. 1246
Giør dig
rede bliv
oplyst thi
dit Lys er
kommet og
Herrens
Herlighed
er opgangen
over dig
Es 60. 1.
Kommer hid til mig Alle som arbeide og ere besværede! og jeg vil give Eder Hoile Matth. 11 Cap. 28 v.

EDE SAEDELEER
GY VANDEWOESTYNE

JENS VEJMAND
1832 - 1901

Jens Vejmand
Vejmand Jens Nielsen blev født 1832 og arbejdede i 25 år på hovedlandevejen mellem Herning og Holstebro.
Han døde 1901 og blev begravet på Tjørring kirkegård.

Vejmandens arbejde bestod først og fremmest i fremstilling af råmaterialet til den skærvebelægning, der op imod århundredskiftet forbedrede vejnettet over hele landet. Med en langskaftet, stor hammer blev markstenen kløvet, hvorefter brudstykkerne blev samlet i en jernring og slået til skærver med en mindre hammer. Jens Nielsen var kendt for sin evne til at finde præcis det sted på stenen, hvor et slag gav den ønskede virkning, og man sagde, at han kunne se en sten i stykker. Udover de to hamre og fladjernsringen bestod arbejdsredskaberne af skovl, trillebør og læskærm. Stenslagningen foregik udendørs året rundt.
Jens Nielsens stilfærdige skæbne var forblevet anonym, hvis ikke den havde fundet sin digter. Jeppe Aakjær talte 1901 med hans efterfølger ved vejarbejdet og fik her den første ide til Jens Vejmand. 1905 blev digtet skrevet og publiceret. Båret af Carl Nielsens fremragende melodi er de fuldendte vers med det store budskab blevet folkeeje, som kun få sange bliver det, og indholdet er en del af den sociale samvittighed.

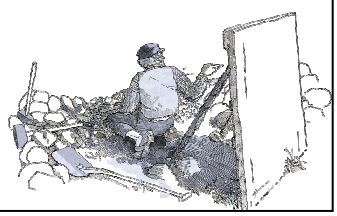

Hvem sidder der bag skærmen

Musik: Carl Nielsen 1907

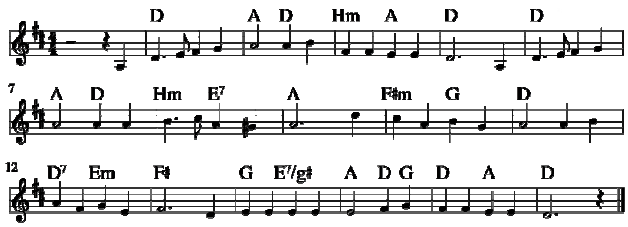

Tekst: Jeppe Aakjær 1905

Hvem sidder der bag Skjærmen
med Klude om sin Haand,
med Læderlap for Øjet
og om sin Sko et Baand?
Det er saamænd Jens Vejmand,
der af sin sure Nød
med Ham'ren maa forvandle
de haarde Sten til Brød.

Og vaagner du en Morgen
i allerførste Gry
og hører Ham'ren klinge
paany, paany, paany,
det er saamænd Jens Vejmand
paa sine gamle Ben,
som hugger vilde Gnister
af morgenvaade Sten.

Og ager du til Staden
bag Bondens fede Spand,
og møder du en Olding,
hvis Øjne staar i Vand —
det er saamænd Jens Vejmand
med Halm om Ben og Knæ,
der næppe ved at finde
mod Frosten mer et Læ.

Og vender du tilbage
i Byger og i Blæst,
mens Aftenstjærnen skjælver
af Kulde i Sydvest,
og klinger Hammerslaget
bag Vognen ganske nær —
det er saamænd Jens Vejmand,
som endnu sidder dér.

Saa jævned han for andre
den vanskelige Vej,
men da det led mod Julen,
da sagde Armen nej;
det var saamænd Jens Vejmand,
han tabte Ham'ren brat,
de bar ham over Heden
en kold Decembernat.

Der staar paa Kirkegaarden
et gammelt frønnet Bræt;
det hælder slemt til Siden,
og Malingen er slet.
Det er saamænd Jens Vejmands.
Hans Liv var fuldt af Sten,
men paa hans Grav — i Døden,
man gav ham aldrig én.

Jens Vejmands Mindesten
Det vakte opmærksomhed landet over, da fhv. skoleinspektør Viggo Vandkær Thomsen i årene fra 1976 til 1982 undersøgte historien om Jens Vejmand. Han påviste, at den rigtige Jens Vejmand var Jens Nielsen, født 17. november 1832 og død 3. februar 1901 i Hvilehuset i Tjørring ved Herning.

Jens Nielsen blev gift med Johanne Pedersdatter 1854, og sammen fik de 10 børn, hvoraf 4 døde som små. 1868 flyttede familien fra Herning til Tjørring, og i 1873 blev han ansat som vejmand i Ringkøbing amt.

Viggo Vandkær Thomsen offentliggjorde sine resultater i Jyllands-Posten i artikelform og opfordrede til, at der blev rejst en mindesten.
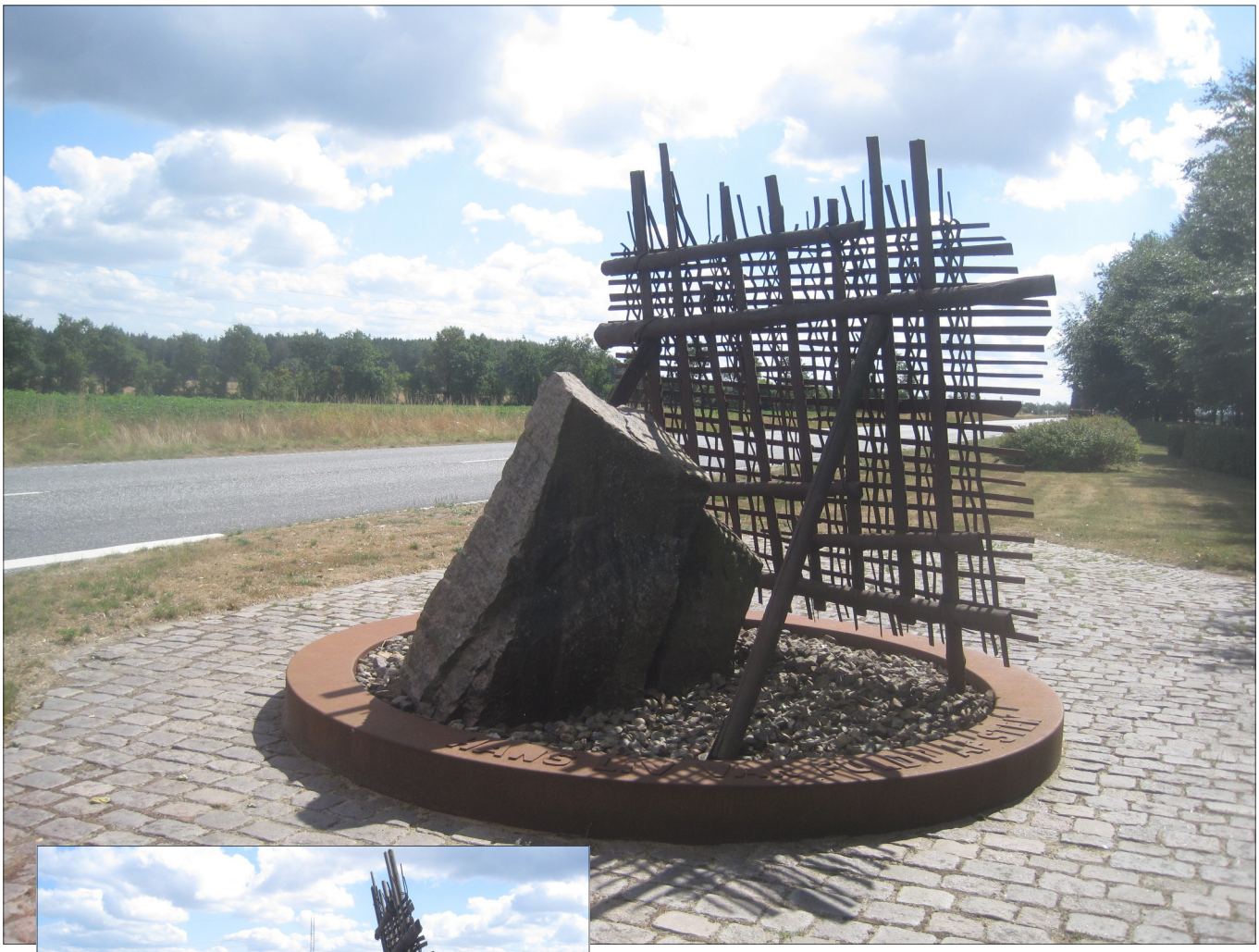
N.O. Hansen reagerede
Opfordringen blev set af blandt andre borgmester N.O. Hansen, Herning. Han ringede til Viggo Vandkær Thomsen og sagde: Herning rejser mindestenen. Hvor skal den stå? Vandkær foreslog stedet i vejsiden ved Herning-Holstebro-landevejen ud for Tjørring Kirke, og her blev kunstneren Erik Heides monument for Jens Vejmand afsløret 17. november 1982, på Jens Nielsens 150 års fødselsdag.
- Så når Jeppe Aakjær i sin berømte sang om Jens Vejmand skriver: Hans liv var fuldt af sten, men på hans grav - i døden - man gav ham aldrig en - så passer det ikke mere. Jens Vejmand har fået sin sten.